

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

samme gælder udgifter til bevisførelse, som angår et anbringende, som parten ikke får medhold i.

2.1.3. De almindelige regler om sagsomkostninger, herunder navnlig hovedreglen om, at den tabende part skal erstatte den vindende parts sagsomkostninger, fraviges i sager om ægteskab og forældremyndighed, faderskab, værgemål og prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller af adoption uden samtykke (indispositive sager), jf. retsplejelovens § 451, stk. 3, § 456 l, stk. 2, § 465, stk. 2, § 474, stk. 2, og § 475 h, stk. 2.

I disse sager er hovedreglen, at hver af parterne bærer egne sagsomkostninger. Retten kan dog, hvis der er særlig anledning til det, pålægge en part at betale sagsomkostninger helt eller delvis, men det sker i praksis kun sjældent. I værgemålssager gælder endvidere, at den, der begæres sat under værgemål eller er under værgemål, kun kan pålægges at betale sagsomkostninger, hvis den pågældende ikke opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces.

De særlige regler om tilkendelse af sagsomkostninger i indispositive sager må ses i sammenhæng med reglerne om advokatbeskikkelse og fri proces i disse sager, jf. herom pkt. 4.1.8 nedenfor.

I sager om forældremyndighed afholdes udgifter til bevisførelse, der beslutes af retten af egen drift, af statskassen, jf. retsplejelovens § 451, stk. 2. Retten kan bestemme, at også andre udgifter i sager om ægteskab og forældremyndighed skal afholdes af statskassen. Reglen er navnlig tænkt anvendt i tilfælde, hvor retten opfordrer en part, der opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, til at føre bevis. I begge situationer kan retten pålægge en part at dække udgifterne, hvis parten i øvrigt pålægges at betale sagsomkostninger, men det sker som nævnt kun sjældent i praksis.

I sager om faderskab afholdes udgifter til bevisførelse, der beslutes af retten af egen drift eller efter anmodning fra en part, af statskassen, jf. retsplejelovens § 456 l, stk. 1.

I værgemålssager og sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller af adoption uden samtykke kan retten bestemme, at (også) andre udgifter end udgifter til en beskikket advokats vederlag og udlæg kan afholdes af statskassen, jf. retsplejelovens § 465, stk. 1, § 474, stk. 1, og § 475 h, stk. 1.

2.1.4. Med hensyn til, hvilke udgifter mv. der anerkendes som sagsomkostninger, fremgår det direkte af retsplejeloven, at udgift til advokatsalær erstattes med et »passende beløb«. Dette indebærer, at sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokatbistand fastsættes på standardiseret grundlag bl.a. ud fra sagens

værdi, det med sagen forbundne arbejde og det opnåede resultat. Der er således ikke nogen direkte sammenhæng mellem det beløb, en vindende part kan få tilkendt som sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokatbistand, og det beløb, parten rent faktisk skal betale til advokaten. I praksis er det formentlig nu sådan, at det tilkendte omkostningsbeløb i de fleste tilfælde er mindre end det beløb, der skal betales til advokaten, men det modsatte kan også forekomme.

Med hensyn til udmålingen af det passende beløb til dækning af udgifter til advokatbistand vil der normalt blive taget udgangspunkt i landsretternes vejledende takster, der er udtryk for, hvordan landsretterne som udgangspunkt vil fastsætte sagsomkostninger i konkrete sager.

Landsretternes takster, der senest er ændret i 2003, er opdelt i 19 intervaller fra 0-1 mio. kr. For hvert interval angives en middelværdi svarende til sagsomkostningsbeløbet til dækning af udgifter til advokatbistand ved den sag, hvis værdi er i midten af intervallet. Endvidere angives en maksimumsværdi for sagsomkostningsbeløbet ved den sag, hvis værdi svarer til intervallets øvre grænse. Sagsomkostningsbeløbene spænder fra 6.300 kr. i intervallet 0-25.000 kr. (middelværdi) til 46.340 kr. i intervallet 900.001-1 mio. kr. (maksimumsværdi). Der er endvidere angivet en formel for beregning af sagsomkostningsbeløb for sager over 1 mio. kr. De nævnte sagsomkostningsbeløb er ekskl. moms.

Taksterne er alene vejledende, og omkostningerne skal i den enkelte sag også fastsættes under hensyntagen til sagens omfang, beskaffenhed og kompleksitet.

2.1.5. Landsretterne har udarbejdet særskilte takster for inkassosager, dvs. sager, der optages til dom som følge af manglende eller for sen indlevering af svarskrift eller som følge af mangler ved svarskriftet, eller som afsluttes på anden måde, uden at kravet bestrides i svarskriftet.

Taksterne er også i inkassosager principielt alene vejledende, og omkostningerne skal derfor i princippet i den enkelte sag også fastsættes under hensyntagen til sagens omfang, beskaffenhed og kompleksitet. Sagernes helt ensartede karakter medfører imidlertid, at fravigelser af taksterne er langt sjældnere end i tvistige sager.

Landsretternes takster er opdelt i 19 intervaller fra 0-250.000 kr. For hvert interval angives en middelværdi svarende til sagsomkostningsbeløbet til dækning af udgifter til advokatbistand ved den sag, hvis værdi er i midten af intervallet. Endvidere angives en maksimumsværdi for sagsomkostningsbeløbet ved den sag, hvis værdi svarer til intervallets øvre grænse.